

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(adm. nistracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

**Zarad praznika izide prihodnja šte-
vilka „Slovenca“ v soboto 14. junija.**

Kakošnih poslancev potrebujemo.

Nemškoliberalni ali takozvani ustavoverni poslanci, ki so zadnjih šest let večino imeli in državo vladali, gospodarili so tako, da so ljudem vzeli skoraj vse veselje do parlamentarizma. Žalili so katoliško cerkev, žalili slovenske narode, veliko govorili o nepotrebnih rečeh, kar je pa najbolj potrebno, za vsakdanji kruh ljudstva niso skrbeli, državni dolgovi so vedno naraščali. To je vse znano po celi Avstriji, in razun nemških mest nema ta stranka nikjer nobenih simpatij več.

Zdaj pred volitvami pa so začeli zopet grozno upiti, program za programom spuščajo na dan, in obljubujejo zlate gradove. Na enkrat so tako modri postali, da znajo vsako bolezen ozdraviti, vsako željo vresničiti.

Kaj bomo na take obljube dali? Najboljši odgovor je ta, da prav pridno spodbijamo kandidate takih mož. Kdor v šestih letih ni hotel ali ni znal ljudstvu pomagati, od tacega se tudi zanprej ne sme dosti pričakovati.

Mi ne potrebujemo takih poslancev, ki jim rojijo le take pustolovne muhe po glavi, kako naj se ljudje ženijo, kako bi se preganjali jezuiti, kako bi se iz šol krščanski nauk odpravili, kako bi se dala povsod razširiti nemškutarija, kako bi se delale banke, in zidale nepotrebne železnice, da bi prišli „liberalni“ poslanci za „direktorje“ in „verwaltungsrathe“;

volilci nečejo biti lestva, po kateri bi nekteri moške lezli do časti in premoženja.

Mi potrebujemo poslancev, kateri imajo srce za narod, in to ima le domač sin, naše gore list. Poslanec mora poznati potrebe naroda, in te bo poznal najbolje domač, naroden mož, kateri je z ljudstvom v dotiki, in kateri čita slovenske časnike, ki so glasilo narodovo. Domač slovenski poslanec ne bo govoril zoper vero, ker vé, da je naš narod veren, in da mu to ni v škodo; freimaurerjev med nami ni, in jih tudi ni treba. Naš poslanec pa mora biti tudi pogumen in neodvisen, da se ne bo nikoli bal zamere, kedar bo ministrom kazal podobo naše reve in bede. Z uradnikom, če je še tako pošten, nam ni dosti pomagano, ker v pravem trenutku bo vendar le moral vladi biti po volji.

Naš kmečki stan je hudo opešal in obubožal, ker so gojzdi že posekani, cena žita je padla, davki pa vedno rastejo. Naši poslanci se bodo morali krepko potegniti za kmečki stan, ker sicer pride ob vse, saj gredo tako drug za drugim na boben.

Nč bolje se ne godi našim obrtnikom. Tuja konkurenca je potlačila domačo obrtnijo, zaslužki se majhni, posebno ker kmet nič nema, in tedaj tudi meščanu ne more nič zaslužka privoštiti. Kedar bo kmet na boljem, bo tudi obrtnik več zaslužil, pa le potem, ako se bo domače delo branilo pred tujo konkurenco, in ako bo vlada skrbela za take kupčijske pogodbe, da se bo tudi na tuje kaj prodalo.

Šola, kakoršna je sedaj, se tudi nikomur ne dopada, treba bo tudi tukaj mnogih popravkov, prej da bo ljudskim potrebam vstrezala.

Poslednji čas je nadalje, da se že enkrat vresniči ravnopravnost narodov, in da se Slovanom tiste pravice dajo, brez katerih ne morejo napredovati in se razvijati.

Prihodnji državni zbor ima tedaj zadosti važnih opravil, ako hoče svoji nalogi zadostiti, in treba bo celih in odvažnih mož, da to delo do konca doženejo.

To se bo pa le potem zgodilo, ako volimo značajne, pravične, zmerne in katoliški cerkvi prijazne poslance.

Naši slovenski poslanci, kakor jih bo naša stranka priporočala, bodo imeli vse te lastnosti. Nekteri izmed njih so bili že prej poslanci, in so vselej pošteno potezali se za nas in pošteno glasovali; ker so se potezali za ljudstvo, zato ni noben postal ne „verwaltungsrathe“, ne kaj enacega. Njih plača je hvaležnost naroda, kateri jo bo zdaj s tem pokazal, da jih bo zopet volil. Mogoče je, da zdaj ne bodo več v manjšini, in da bodo morda kaj več dosegli za nas. Tisti naši kandidati pa, ki še niso bili poslanci v državnem zboru, so po drugem svojem delovanju že popolnoma spoznani za poštenjake, tako da se ni bati, da bi nas kateri izmed njih prevaril.

Le ako pri nas in tudi po drugih deželah zmagajo taki poslanci, kakor smo jih zgoraj opisali, le potem znamo kedaj lepših časov dočakati.

Zato ne volite nemškutarjev, fortšritlerjev, nemškoliberalcev, ali kakor koli se imenujejo ampak volite enoglasno možé, ktere vam bo slovenska stranka priporočala!

Ljubljanske slike.*)

(Dalje.)

Ženska (*homo generis feminini*.)

Ženska!! Samo šest črk dolga je ta beseda, a vendar kaj vsega ima v sebi! To je bitje, o katerem se na svetu največ govori. Čeravno sveta povestnica uči, da je ustvarjena iz moškega rebra — kar je popolnoma verjetno, ker še zdaj ona za možem, mož pa za njo sili — vendar še nekteri trdijo, da je prišla z neba možu sladit in lajšat trajevo pot življenja, zarad česar jej pravijo „angelj“ ali vsaj „boljša polovica“ dveh ljudi raznega spola;

*) Na mnoga pismena in ustmena vprašanja: „bodo li „Ljubljanske slike“ prišle še v posebnem iztisu svitlo?“ odgovarja pisatelj njihov to-le: Ker se skonca ni deval stavek na stran, bi bil zdaj tisek predrag za le malo številco tistih, ki bi knjižico morda kupili. Vendar je pri volji, dati to delce, ki utegne obsegati kacic 6—7 pol, dati še posebej na svitlo, če se za-nj oglasi vsaj 500 naročnikov. Stalo bo potem 40 do 45 kr. Naj se toraj prijatelji teh „slik“ oglašijo po poštinih dopisnicah do vredništva „Slovenčevega“; če jih bo zadostno število, se bo začelo tiskati, denar pa se pobiral še le, predno bo vse natisnjeno. Za zdaj toraj le oglase, denarja še ne. Vredn.

drugi pa so te misli, da jo je poslal na svet satan sam možu za nadlogo in zato, da zapeljuje moški spol in skrbi, da za peklenški ogenj ne zmanjka drv. Jaz ne trdim ne tega ne onega o ljubljanskem ženstvu v obče, nego prepustim bistroumnemu bralcu soditi jih po teh kratkih črticah, ktere zato ne morejo biti popolne in natančne, ker do notranjih skrivnosti ne predere vsako radovedno oko in se ženska ne kaže nikdar natančno tako, kakoršna je.

Ker je ženska v Ljubljani, kakor drugje še, naslonjena ob moža, se tudi ona deli v več stanov, kateri naj tukaj kolikor mogoče po vrsti gredo memo bralca.

Vélka gospa (*femina luxuriosa*.)

Latinski priimek „luxuriosa“ se jej posebno podá zato, ker za svet prav za prav ni potrebna, tudi možu je včasih odveč ali le zavoljo lepšega, in od nje plačuje velik davek, ki se nemški imenuje „luxussteuer“. Razen tega ima po svojem stanu še druga, večidel nemška, francoska ali kuheltajčarska imena, n. pr. „dama“, „madama“, „gošdige“, „kisdihand-frava“, „gnadljiva gospa“ itd. in če je plemenitega stanú, se jej mora vselej pripoznati stanovski naslov „grofinja“ ali „baronovka“, dru-

gih že v Ljubljani ni. Razen tega je vsaka, ktere mož nosi cilinder in o praznikih črno sukno, „frau von“, samo „frau“ ali „gospa“ je huda zamera, ker „gospod“ je dandanes vsak čevljar ali krojač, toraj tudi njegova žena „gospa“; če se mož šteje med pravo gospodo, mora biti žena njegova že „frau von“ ali „gnadljiva gospa“, če je prav v svojih mladih letih ob Ljubljanci prala, po sobah pospravljala ali v gostilnici ljudem brez razločka stanu jed in pijačo nosila na mizo ter tudi „trinkgeld“ dobro obrajala. Po službi in socijalni stopinji moža se imenuje tudi „predsednica“, „vladna svetovalka“, „sodnijska svetovalka“, „državna pravdnica“, „sodnica“, „doktorca“, „direktorca“ itd., le pridevki nižih stopinj še niso v navadi.

Po pravici in svetovnem redu bi morala vélka gospa prve vrste biti gospa plemenitega stanu, ki imá do tega pravico že po svojem rojstvu. Ali žalibog! kranjsko plemstvo so vedidel le pobeljeni rimski grobi, „čevlje na biks, v aržet“ pa niks“, kakor pravi neolikani kmet. Zato je to plemenito cvetlico prerastla že potonka meščanskega in družega neplemenitega bogatinstva in kakor plemstvo dandanes ne hodi več v jeklu in z mečem na strani, tako se tudi plemenita gospa ne razloči ne

Bismarkova nova colna postava in Avstrija.

Dunajski časopisi se zadnji čas zlo nad Bismarkom repenčijo. Zakaj? Ali je napovedal ta nemški velikan Avstriji vojsko? ali se on morebiti utika v notranjo avstrijsko politiko. Vse to ne! Pač je Bismark začel vojsko proti Avstriji in drugi Evropi ali v tej vojski ne bo tekla kri. To vojskovanje se ne bode vršilo na širokih zelenih planjavah, ampak na narodno-gospodarskem polju.

Bismark je zapustil polje, na katerim se je kri curkoma prelivala, na temu polju je bil vedno zmagonosen, njegov bistrovidni daljnovidni pogled je zapazil narmanje slabote svojih nasprotnikov. Ta negoljufiv pogled in njegova železna sila, ktera je vse zapreke lahkoma prelomila, zagotovile ste mu velikanske vspehe.

Nedosegljiv mojster je Bismark na polju politike. Staro diplomatično šolo je on iz tira pognal in nasledek tega je skoro ves drugačen obraz Evrope. Igral se je s carstvi in kraljestvi kot bi bile vrtavke. Vse se mu je posrečilo in tudi to, kar še nakanja, posebno na ozir Avstrije, bo zadel, ako merodajni krogi v Avstriji ne nastopijo druge poti. Bismark smatra takraj litavsko stran Avstrije kot streho na poslopje velikonemške države. Za izvršenje te nakane pa se že Bismarku prezgodaj zdi. Kakor je gori omenjeno je nemški državni kancler pa pustil zdaj očitno delovanje na političnem polju, se podal na gospodarsko.

Narodno-gospodarsko stanje nemške države ga je k temu prisililo. Vsi vspehi, vse slavne zmage na krvavem polju niso mogle odvrniti žalostnega stanja kmetijstva, rokodelstva in obrtništva. Miliarde francoske so se razgubile, kakor bi vodo na suhi pesek poskropil. Nemški kancler velik na duhu je videl, da to more drugače postati. Zedinjeni nemški narod je postal lačen in to Bismark vé, da je le sito ljudstvo dobro in lahko vladati. Ljudstvo hoče dela in kruha, ako se mu to da, lahko se da vladati, voljno je k vsaki žrtvi za državo.

Na Nemškem pa zdaj taka reva vlada kot pri nas. Kmetovalca teži na eni strani nezmagljivi davek, na drugi strani pa ne more svojih pridelkov tako prodati, da bi se mu

količkal njegov trud in delo povrnila. Rokodelec križem roke drži in strada. Delavec pri velikih fabrikah zasluži komaj v potu svojega obraza toliko, da glada ne pogine. Veliko tisuč jih je brez posla. Tatvine, ropi in samoumori se množe. Jetnišnice se polnijo s takimi ljudmi, ktere je sila prignala do tega, da so hudodelci postali.

Bismark je uvidel, da njegovemu delu Velikonemčije preti nevarnost. Videl je, da številno nezadovoljnikov raste in da se revščina strašno razširja. Le malo jih je videl zadovoljnih, ti so nabirali mlijone in drugi so se za-nje mučili. To je vse on videl, ali zapazil je tudi korenino, iz katere vsa beda, ta nesrečni položaj svojo hrano srka.

Njegovi predniki in tudi njemu podložni ministri zadnjih let so vladno moč in naslombo pri veliki gospodi iskali. To so podpirali. Ti so vsled tega bogateli, na drugi strani je pa velika večina ljudstva božala.

Bismark je pa z bistrim očesom videl, da je podlaga države kmetiški stan in sicer maloposestnik. Ako ta dobro živi, ali vsaj dobi primerno svoj trud plačan, živi zraven njega tudi rokodelec, obrtnik, sploh vsak, kteri delati hoče. Na Nemškem se je pa temu stanu (kakor pri nas) že zelo slabo godilo. Kmetijstva so hirala in dan na dan so jih prodajali eksekutivno. Kaj je bilo temu krivo? Na žito, na živino iz sosednih držav (posebno iz Rusije in Avstrije) je bila prav majhna colnina ali naklada pri prevozu ali prestopu čez nemško mejo.

V ruskih in avstrijskih deželah raste pa neizmerno veliko žita in sicer se to žito skoro brez truda prideluje. V teh državah so planjave same na sebi jako rodovitne in ako opeša malo obdelano polje, razorje se drugo, ktero stotno poplača mali trud. Neskončni pašniki se razprostirajo tukaj in na njih mrgoli polno tolste živine. Brez stroškov skoro pridobi ondotni posestnik veliko lepih živinčet. To lahko pridelano žito, ta brez truda prirejena živina se je v veliki množini prevažala na Nemško. Nemški kmet, kteri je svoje malo polje v potu svojega obraza pridno in jako dobro obdeloval, ni mogel svojih pridelkov po tej ceni prodajati, kakor je bilo od drugod pripeljano blago. Mo-

domá, ne zunaj dóma več od kake gospó, ktere mati je pri njeni materi za kuharico ali hišno služila, ali ktere oče je bil pri njenem očetu kočijaž ali služabnik. Primeri se celó, da se predstavi kaki stari baronici mlajša grofinja, ki je bila prej pri nji hišna. Sploh je svet že tako narobe, da se ne more več vedeti, kdo je grof in kdo ni, in marsikdo bo z grofico ogovoril gospó kacega trgovca ali celó čevljarja, grofici pa bo rekel le „gospa“, kar je se ve da naglaven greh. Tako se tudi krasno plemstvo ne more več tako kazati, kakor nekdanj, ker je svet že tako globoko pogreznil se, da za „plemski diplom“ k večjemu kak ušivi jud še kaj dá, ne posodi pa tudi nič ná-nj.

To vse stori, da „vélika gospa“ plemenitega stanú le malo ali prav nič ni različna od one priprostega meščanskega stanu, toraj lahko obó denem v isti koš.

Po stanu starišev in starosti prašati tako damo je neolikano, nespodobno. Zadostiti mora ti to, kar je, ne sili v njeno preteklost, kajti če zvé, da ti je njeno prejšnje življenje odprta knjiga, se ti njena usta morda ne bodo več prijazno smehljala. To ne velja o vsaki, veliko jih je tudi, ki bi se ne sramovale kazati rojstnega in krstnega lista, kakor sploh na svetu

še ni vse le goljufija in sleparija. Marsiktera je tudi res koristen ud človeške družbe, po mestu slovi za dobrotljivo, blago in če je vrh vsega tega še lepa, se ne sliši o nji nič slabega — vsaj med možkim svetom ne. Ravno tako se dobi še ktera dobra mati otrokom in zvesta ter koristna družica možu, ki ne le iz mošnje jemlje, ampak tudi vá-njo nosi. Ali sedanja odgoja ženstva že skrbi, da nobeden mož višega stanu po svoji ženi ne obogati, pač pa nasprotno, kar bo morda razvidno iz sledečega.

Znanstvena izobraženost vélike gospe ali dame, kakoršna se v Ljubljani rada kaže svetu, je kakor vodnják ali studenec na plitvem: če le ped globoko zajameš s korcem, je voda kalna ali še blata boš zajél. Podlaga vsega, se ve da, je nemška, toraj zna slovenski le govoriti, pisati in brati slabo ali celó ne, nemščina njena je pa res klasična, namreč taka, da je na nemškem nikjer ne dobiš. Krški raki, bohinjski žganci, kranjske klobase in ljubljanska nemščina, kakoršno ženstvo govori, — so štiri reči, kakoršnih menda po vsem svetu nikjer ni, le da prvo troje sloví po svetu, zadnjega pa se naša dama še celo višega stanu ne sramuje. (Dalje prih.)

ral je še bolj trdo delati, marsičesa se odreči, pa vse ni nič pomagalo, videl je, da mora priti na kant. Ali Bismark, kteri opazuje s svojim očesom cesarje in kralje, tudi ni prezrl ubornega kmetiča. Teh revežev je nar več, oni delajo na pretrge, ali od tega vsega truda ne vživajo nič plačila, vedno so revni. Kam pride denar, ktere ga oni zaslužijo? Mešetarji in velikokupci s tujim žitom in tujo živino ga vlečejo, potem pa na stroške, na škodo domačih kmetovalcev podpiramo tuje kmetovalstvo. Mi za se dosti kmetijskih pridelkov pridelamo, čemu nam je toraj treba tujega blaga? Ako bode pri nas mogel kmetovalec vredno svoj pridelk prodati, bo tudi on drugim dal zaslužiti. Priboljšal si bode pri jedi, oblačil se bode čedneje, svoje pohištvo bo povečal in polepšal in napolnil ga z izdelki domačih fabrik. Tako je Bismark mislil in hotel je tudi pomagati. Že na to dela, da se colnina na kmetijske pridelke tako povikša, da bodo vrata nemških dežela njim zaprta.

Pa ne samo na kmetijski stan je mislil kancler nemški, tudi drugih stanov, kteri v gospodarskem oziru trpe, se je on spomnil.

Okrožnica svetega očeta Leona XIII italiskim škofom zaradi civilnega zakona na Laškem.

Kakor po drugih „liberalnih“ državah, tako so zdaj tudi na Laškem sklenili postaviti o civilnem zakonu. Vsled te postave mora se vsak poročiti najprej pri posvetni gosposki, potem še le sme cerkev svoje „ceremonije“ pridjati, kakor so izražajo liberalni listi zanikujoči svetost zakramenta.

Duhovnika zadene ostra denarna kazen, ako bi koga poročil, ki še ni bil pri gosposki poročen. Kdor še pa poroči pred gosposko, veljaven je njegov zakon tudi, ako prav cerkvenega sakramenta ne poišče. — Tako na pri-liko se glasi postava; zdaj pa poslušajmo, kaj pravijo sv. oče na to v svoji okrožnici na laške škofo:

„Častitljivi bratje!

Prav dopadla se nam je Vaša pastirska skrb, častitljivi bratje, da ste krščanski zakon v brambo vzeli; posebno zdaj ko žugajo celo s kaznijo, kdor se bode poročil po krščanski šegi. Spominjamo se še, kako ste se vedno upirali takim postavam, ktere hočejo žaliti visokovrednost in svobodo krščanskega zakona. Zdaj ste svoje napore še pomnožili, da bi katoliško Italijo rešili te nove nesreče in ponovili ste Vaše pritožbe, akoravno niso družega vspeha imele, ko da so jih brali in potem na stran odložili; zaradi tega pa Vaše delovanje ni nič manj hvalevredno, in Mi vas pohvalimo za to, da ste katoliško resnico o pravem času oznanili onim, kteri so volje, hoditi po krivih potih, in zaničujejo prijateljski glas, ki jih k resnici nazaj kliče.

Prav ste storili, č. bratje, da ste tako pre-narejen zakon, ki krščanski poroki veljavo vzame, njeno svobodo v okove kuje in s kaznijo preganja, za pogubnega spoznali veri in pravnosti. Kdor pravi, da je zakon le državna iznajdba, navadna pogodba, ali čisto posvetna zadruga, tak zanikuje temeljne nauke krščanstva in prvotne nazore o pravu očetovem.

Zakon ni človeška znajdba. Bog sam, stvarnik vse narave, ga je ustanovil iz začetka, da bi se človeštvo pomnožilo, in v postavi milosti je zakon še bolj požlahnil, ker ga je povzdignil med svete zakramente. Zato je zakon sveta in verska reč in le duhovna oblast ga ima pravico sklepati ali razdruževati, ne da bi

jej bili države ali knezovi to oblast prepustili, ampak ima jo po Kristu, ustanovitelju krščanstva in svetih zakramentov.

Znano Vam je, č. bratje, kako se vmešavanje posvetne oblasti v cerkveno postavodajo s tem olepšava, pa se imenuje ločitev pogodbe od zakramenta napredek sedanjega časa, tako da si razsodbo o zakonski pogodbi prilastuje država, cerkvi pa prepušča le duhovni blagoslov. Pri tem se sklicujejo na enake postave po drugih deželah in na druge katoliške narode, kjer je civilni zakon že v veljavi.

Toda naj rečejo starokatoliški ali državni mogočnosti popolnem podvrženi duhovniki kar koli hočejo, vendar je gotovo, da vest vseh resničnih katolikov se upira proti takim zakonskim postavam, ker so zidane na zmoto, da je zakon samo zunajna ceremonija; cerkev pa odločno uči, da je zakon zakrament. Ta postava hoče sveti zakon skruniti in ponižati, vernike žaliti in sramotiti, in njih vest goljufati, ker pogodba, pred gosposko ne more nikdar nadomestiti sv. zakramenta, in ker potem taka poroka ne more storiti zakonsko zvezo sveto in srečno.

Tudi ne velja nič izgled onih katoliških narodov, ki so po neusmiljenih bojih in družbinskih prekucijah zmešani, pripustili, da se jim je tak zakon vsilil navdahnjen od krivovercev, in vpeljan po sili državnih mogotcev. Vendar ta zakon tudi tam ni bil brez grenkih sadov, ter od cerkve in pravih katolikov ni bil nikoli priznan.

Cerkvi se očita, da se ona v državne zadeve vriva, in da državi jemlje njene pravice o zakonskih stvareh. Cerkev pa brani le svetost zakramenta in njegove darove. Kar je posvetnega pri zakonski pogodbi, to prepušča cerkev rada državni oblasti. Država pa se ne sme predrzniti, prenařajati verskih reči in nasilstvo delati vesti katoliški, država ne more svetega zakona niti skleniti, ni razdružiti.

Zato pač veste, č. bratje, kaj mislimo o katoliški državi, ki prezira svete nazore o krščanskem zakonu, in si naredi lastne moralne nazore o zakonu in jih potem podložnikom vsiljuje na mesto sv. zakramenta, brez kterega zakon med kristjani ne more biti ne dovoljen, ne časten, ne trajen. Priznamo Vam, č. bratje, da nam to mnogo žalosti dela ker vidimo, kako se godi nam katoličanom v Italiji, tukaj v središču katoliškega sveta, in kake sramotne in nesrečne naklepe proti cerkvi kujejo. (Dalje prih.)

Volitve.

Prvotne volitve za državni zbor se bodo pričele že te dni, v nekterih krajih že 13. in 14. t. m. Svoje prijatle prav vljudno prosimo, da bi nam nemudoma naznanili število in imena pri njih in v sosednjih občinah izvoljenih mož, ter nam tudi povedali, so li narodni in zanesljivi ali ne, da bomo vedeli že zdaj preudariti izid volitev in da bo mogel tudi naš volilni odbor razsoditi, se je li treba še kam obrniti ali ne.

Volilnega shoda v Postojni se je v nedeljo vdeležilo okoli 100 volilcev raznih stanov, med temi tudi veliko duhovnikov. Po kratkem razgovarjanji so vsi enoglasno sprejeli za kandidata za državni zbor gospoda A. Obrezo, posestnika v Cirknici in bivšega poslanca deželnega zbora kranjskega.

Volilnega shoda v Trebnjem so se vdeležili volilci iz Šent-Ruperta, Mirne, Žumberka, Zagradca, Ambrusa, Dobrnica,

Velike Loke, Ajdovice, Hinj in Trebnjega ter enoglasno postavili za kandidata trebanjsko-kočevskega okraja g. grofa **Barbota**.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 9. junija.

Vladna stranka in stranka 112erih ste v tako oestro nasprotje zagrizli se, da je težko še misliti na sporazumljenje med njima. Tako k „partheitagu“, ki ga napravijo „fortšritlerji“ v Gradcu, Kaiserfeld in Rechbauer nista bila povabljeni. Glavni vzrok razpora je, da se „naprednjaki“ branijo madjarske hegemonije in hočejo Andrassyja vreči, tukajšnja vlada pa je primorana, podpirati Andrassyja, in to tem bolj, ker se hoče zasedenje Bosne še razširiti do Mitrovice in morda tudi dalje. Ta stvar se menda nalašč zavolj volitev odlašja, ker bi dala „fortšritlerjem“ novih moči za agitacijo proti vladi. Po volitvah pa upa dobiti vlada konservativno-slovansko večino v državnem zboru, ktera se okupaciji ne bode ustavljala. Da nas letos vlada ne pritiska pri volitvah, zahvaliti se imamo bosanski politiki in grofu Hohenwartu, ki je ob pravem času podprl Andrassyja s svojim govorom za okupacijo Bosne, in prav mogočni Andrassy od tega časa ni več tako sovražen Hohenwartovi stranki, nasprotno bi še želel, da bi ona večino dobila. Prisiljen je bil, morda proti svoji volji, marširati v Bosno, zdaj pa ne more več nazaj, ampak naprej, kakor mu narekuje berlinska pogodba in konvencija s Turčijo.

Volilno gibanje je povsodi živahno, vendar celó nemški, liberalni listi obžalujejo, da se prikazuje na površje premalo novih móž, in da se zlasti stari ustavoverci povsod zopet ponujajo in vsiljujejo za poslance, oni, ki so svojo nezmožnost tako sijajno dokazali.

Na **Dunaji** se je osnoval tako zvani „bürgerklub“, ki hoče zopet svoje stare ustavoverne poslance voliti, ki so podporniki vlade in nasprotniki „naprednjakov“. Po predmetjih dunajskih pa je mnogo kandidatov, so demokrati, naprednjaki, levičarji, vladni možje, ljudje vsake vrste.

Na **Českem** rujeta **Klaudy** in **Eduard Gregr** proti narodni stranki tako krčevito, kakor bi bila z drugimi denarji plačana od nasprotnikov. Razume se, da imajo ustavoverci nad njima veliko veselje; opravila pa ne bosta nič, ker je česki narod že dosti politično izobražen in discipliniran, in se ne dá po vsakem vetriču motiti.

V **St. Poltenu** in v **Lincu** so imeli „naprednjaki“ shode, kjer so se mlatile znane fraze, kako je Bosna vseh naših nesreč kriva itd. Dolg za Bosno je komaj kaplja v sredi drugega dolga, ki so ga ustavoverci naredili celó v mirnih časih! Ker smo izjave „naprednjakov“ že razglasili, ni nam potreba natančneje se pečati s tema dvema shodoma in z onim, ki je bil v nedeljo v Gradcu, ker se je le malo novega povedalo, kar ni že znano prej iz časnikov.

Iz **Koroškega** se nam poroča, da bo združena slovanska in nemško-konservativna stranka postavila v petih okrajih svoje kandidate, da bodo pa težko kje zmagali, ako bo agitacija tako mlačna, kakor do zdaj. Čudno je slišati, da celo duhovščina ne podpira našega Einšpielerja tako, kakor bi morala, nasprotno pa nemški liberalci ljudstvo strašno terorizirajo, tako da si celo narodni Slovenci ne upajo svoje barve pokazati, če kdo sloven-

sko besedo spregovori, beži vsak od mize, da bi ne prišel v sluh „panslavista“. Temu se pač ni čuditi, ako pomislimo, kako predrzno postopajo nemškutarji celó na Kranjskem, kjer so v toliko borni manjšini, vendar bi tudi nemški terorizem na Koroškem nekoliko odjenjal, ko bi Slovenci več poguma kazali. Zlasti pa izobražena duhovščina, ki postave pozna, naj bi posnemala izgled rumunskih in srbskih škofov na Ogerskem, ki so se vkljub še hujemu madjarskemu pritisku tako krepko potegnili za narodne pravice Srbov in Rumunov! Ni je dežele v Avstriji, kjer bi bil slovanski živelj tako potlačen, in kjer bi bila katoliška vera tako malo v časti, kakor na Koroškem; saj vidimo, kako leta na leta gospodujejo tam veri sovražni liberalci; duhovščina pa to z mirnim očesom gleda. Vemo, da so častne izjeme, pa v obče se nam zdi, da koroška duhovščina ne stori toliko, kolikor se sme od nje zahtevati, da bi se pred svojo vestjo opravičati zamogla.

Iz Galicije se poroča, da hočejo letos tudi „Ukranjci“ to je tista stranka med Rusini, ki kultivira maloruski jezik in dela na literarno edinost vse male Rusije, ali „Ukrajine“, h kateri se šteje tudi iztočna Galicija, svoje lastne kandidate postaviti v nekterih okrajih rusinske zemlje. Imenujeta se kandidata **Ohrimovič** in **Fedorovič**. Nesloga pa utegne Rusinom škodovati, kakor nam Slovencem pred šestimi leti.

Na **Predarliskem** se pripravljajo konservativci in liberalci za volitve. Oboji so sklicali shode v Dornbirn, ker ima to mesto največ prebivalcev, tedaj tudi največ volilcev. Kmetje volijo tam zmirom katoliško, pa tudi v mestih je zadnjič liberalni kandidat le z majhno večino zmagal.

Prihodnjemu **drž. zboru** se bo predložila postava zaradi zidanja železnice čez **Arelsko goro** iz Inomosta v Feldkirch, odkoder je proga do Bregenza že izdelana.

Vnanje države.

Na **Algierskem** v francoski Afriki je buknila ustaja Arabcev proti francoskim oblastim.

Iz **južne Afrike** se poroča, da se je pogajanje s kraljem Četevajom razdrlo, ker Angleži zahtevajo, da bi se podal brezpogojno.(?)

Od **Albancev** v okraju novopazarskem se pripoveduje, da so razljuteni nad Avstrijo, in da se hočejo našim vojakom z orožjem ustaviti, kedar pridejo zasedat okraj.

Srbom neče **Turčija** povrniti škode, ki so jo naredili Arbanasi, ki so prišli pleniti in požigati v Srbijo, češ, da so Srbi sami tega krivi, ker so Albance dražili in grdo ravnali z njimi. (?)

V **izhodni Rumeliji** pa Bolgari nečejo nič vedeti o tem, da bi se podali v oblast sultanovo nazaj in se obnašajo, kakor bi bili popolnem svobodni. O knezu Vogoridesu (Aleko paši) se mora priznati, do dozdej ni žalil bolgarskega čutja, in da se trudi, vladati po željah bolgarske narodne stranke.

Med **Grki** in Turki se tudi še vedno ni moglo doseči sporazumljenje, nasprotno se vedno bolj pogosto poroča o posameznih pretepah in praskah ob meji turško-helenski.

Tako vidimo, da Turčija ne pride do miru, dokler se ne bo popolnem umaknila v Azijo in Evrope prepustila krščanskim narodom.

Da naš in ruski cesar ne prideta osebno čestitat v Berlin cesarju **Viljemu**

k njegovi zlati poroki, to daje politični kombinaciji povoda zadosti, da govore o različnih premembah gledé zunanjih političnih razmer osobito kažejo na to, da je Nemčija svojo vojsko nedavno zopet pomnožila. Nam je težko pogledati diplomatom za kulise, zato se tudi ne bomo spuščali v take politične kombinacije. Mogoče pa je, da colna vojska, ki jo je Bizmark proti Avstriji začel, ne bo ostala brez hujših nasledkov in morda je ravno nasprotje med vladno in prusoljubno naprednjaško stranko pri sedajnih volitvah prvo znamenje pripravljajočega se prevrata v avstrijsko-nemških razmerah. Gotovo je, da zamore Avstrija le potem uspešno nasprotovati pruskim težnjam, ako jo pri tem podpira državni zbor, ki mora pa potem imeti konservativno-slovansko lice, kar se pri bodočih volitvah vsakako doseči zamore. Avstrijski Slovani smo pač pripravljeni vzeti na svoje rame vsakršna bremena in podvreči se vsakršnim žrtvam, ako bo šlo proti požrešni Prusiji, od ktere se nič dobrega nadejati nemamo, ako bi bili tako nesrečni, priti pod njeno oblast. Po toči bi ne pomagalo več zvoniti, zato bo pač na mestu, da se te nezgode varjemo ter z nogami in rokami branimo, dokler je še čas.

Upamo vendar, da stvari še niso tako daleč dozorele.

Izvirni dopisi.

Iz Semiča 10. jun. Predzadnja dneva pretečenega tedna sta bila dneva straha in nesreče. Oba dneva smo imeli ogenj. V četrtek so otroci na nekem dvorišču v sredi Semiča slamo zažgali, ki je že s plamenom gorela. Ljudje so to o pravem času zapazili in ogenj hitro pogasili. — Nesrečnejši je bil petek. Okoli četrte ure popoldne je začelo goreti v poldrugo uro od fare oddaljeni vasi Krvavčji vrh v skednju gospodarja Judniča, pogorela mu je tudi hiša in hlev. Sosedu Plutu zgorrel je hlev, Želj kotu kašča z žitom in vso obleko. Največa nesreča je zadela gospodarja Raucha, ker si ni mogel nobene reči rešiti. Tudi nekoliko denarja v papirji in srebru je ogenj pokončal. Pri vsi nesreči bila je to sreča, da je bilo vreme popolnoma mirno in da so ljudje od vseh strani prestrašenim nesrečnejšem na pomoč prihiteli, in ker je bilo dosti vode, rešili so vso drugo vas in cerkev. Bodi pridnim sosedom iz metliške, suhorske in domače fare lepa hvala, posebno pa še obilno nazoči požarni straži iz Metlike, ki je s svojo spretnostjo in urnostjo pri gasenju pokazala vrlo svojo izurjenost in tako Krvavčane še večje nesreče obvarovala. Kako se je ogenj pričel, se ne more natanko vedeti. Nesrečnih pogorelcev ni bil nobeden zavarovan. Kdaj se bodo vendar ljudje zmodrili in svoja imetja zavarovali!

Domače novice.

V Ljubljani, 10. junija.

(Izlet v Borovnico), ki so ga napravili pevci ljubljanske čitalnice, se je povsem prav dobro obnesel. Tamošnji narod je ljubljanske brate prav pristrčno sprejel in celo okolico okinčal gostom na čast. Razume se, da se je ljudem petje jako dopadalo. Navdušenje za narodno stvar je bilo veliko. Tudi grajščak g. Galč je pevce kaj lepo sprejel. Cela pot je bila pevcem kakor slavnosten sprevod.

(Nemčurji) so imeli v nedeljo tudi svoj glavni shod v ljubljanski kazini. Kaj so sklepali in sklenili, nam ni še znano, le to vemo, da so zelo poparjeni in klaverni razšli še. Brez

vladne podpore pri volitvah tako ne morejo nič opraviti.

(Gosp. prof. Povše) v Gorici je zavoljo mnogih sitnosti, ki so se mu pokazale zdaj o volitvah, odstopil od predsedništva društva „Sloge“, kar naznanja v zadnji „Soči“. Nam pa zdaj piše, da je ob enem tudi odpovedal se vsemu političnemu delovanju, kar mi jako obžalujemo. Vzrok — pravi — je splošna mržnja, katero imajo neki Goričani zoper vse, ki niso Goričani, naj si bodo tudi Slovenci. Med Slovenci vendar Slovenec ni tujec nikjer, če prav ni ravno v isti deželi rojen!

(Iz seje deželnega odbora 30. maja.) Sklenilo se je, da se služba vrtnarskega pomočnika na deželni vino- in sadjerejski šoli na Slapu razpiše; — sklep občinskega odbora v spodnji Šiški zaradi vpeljanja nekterih občinskih taks se je potrdil; — prošnje za podelitev izpraznjene štipendije za hčere revnih plemenitašev oziroma služnih deželnih ali državnih uradnikov ali častnikov izročé se visoki vladi s stavljenjem terne-predloga; — po predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta se pri-trdi, da se Jož. Klopčič v učiteljski službi na ljudski šoli na Jesenicah definitivno potrdi.

(Slovstvo.) „Ilustrované dějiny literatury vseobecné“ se imenuje novo delo, katero v besedi česki spisuje g. Vartav Petrů, ravnatelj realne gimnazije v Pelhřimove (Pilgram) in in kteremu je založnik knjigar Vindelín Steinhäuser v Plzni (Pilsen), tiska pa se v Pragi. Doslej je na svetlobi 1. sešitek v veliki osmerki str. 48 in stane 45 kr. ter se dobiva po vseh bukvarnicah. Delo to bode imelo več nego 300 ilustracij ali podob pesnikov in učenjakov, znamenitih poslopij, pisemnih spominkov itd. Pričenja se s Kino ali s Kitajem in kratko pa umevno opisujejo knjigo nazemlje in narodopisne, statistične in zakonodarske, filologične črtice, leposlovno književnost, in vse to v pregledu ob kratkem. Na drugem mestu se opisuje v isti vrsti Indija in njeno pesništvo epično, dramatično itd. Ker je v zadnjih dobah veliko napredovalo v vseh strokah, veliko pojasnilo in razložilo iz starinstva, iz jutrovske pisav nekdanjih; mora se reči, da smo Slovani pogrešali že takega dela sostavljenega po zahtevah najnovejšega napredka. Omenjena ilustrovaná povestnica vseobčne književnosti ali literature ima namen, v tem oziru postreči vsem učenjakom, vzlasti profesorjem in bolj olikanim, kateri hredenijo po bolj splošnji učenosti. Kar se po mnogih knjigah z mnogo težavo ne dobi, dobivalo se bode v tej zgodovini, ktera se živo priporoča in bode na čast naprednim bratom Čehom. Sešitki si imajo nasledovati v triten-skih dobah v 2½ 3 polah. Kdor nabere 12 naročnikov, dobi en iztisek zastonj. Prav bi bilo, da bi se povedalo, na koliko sešitkov in na koliko novcev utegne se narasti vse delo. Slovenci želimo izvirnemu početju dober vspeh.

Razne reči.

— Duhovske premembe v lavantinski škofiji. Č. g. M. Štuhec za provizorja v Muto, č. g. F. Slavič za kaplana k sv. Vrbanu nad Ptujem.

— Sv. misijon je bil za Konjiško nadžupnijo ob koncu sv. leta od 25. maja do 2. junija. Verniki kmetskega stanu so se v obilnem številu vdeleževali. Vodili so misijon č. očetje Jezusovega reda: Doljak, Lempl in Sajovic, pravi duhovni očetje vernim Slovencem, kateri z nepopisljivim trudom najdražje svetinje: sv. vero in krščansko življenje varujejo in krepčajo. Ker ne iščejo blagi apostolski

možje človeške hvale, priporočamo le drugim župnijam, naj skušajo doseči neizrekljivo dobroto sv. misijona po omenjenih č. oo. družbe Jezusove. „Gosp.“

— Sviti cesar so vsled povodni poškodovanim Arveškega okraja darovali 1000 gl.

— Častni srenjčan Kamške srenje pri Mariboru postal je čast. g. J. Žmavec za mnoge zasluge, ktere je kot večletni kaplan ondi si pridobil, posebno kot marljiv sadjerejec.

— Novi škof Litomeriški, dr. Anton Frind, rojen l. 1823 v Hainspachu iste škofije, učil se v Pragi, mašnik postal v Litomerich l. 1847, kaplan v Wornsdorfu, l. 1851 katehet na gimnaziji Litomeriški, po državni skušnji profesor iz zgodovine in zemljepisja, l. 1859 ravnatelj više gimnazije v Hebu (Eger), kjer je poslavljen l. 1869 s Franc Jožefom v red za zasluge postal potem kanonik prvostolnice v Pragi. Tu je bil 8. t. m. po kardinalu Schwarzenbergu posvečen, in v škofiji svoji bode umeščen 22. junija. Znan je dr. Frind v slovstvu, kajti spisal je „Kirchengeschichte Böhmens“ v 4 zvezkih, „Geschichte der Erzbischöfe von Prag, Gedenkbuch des 900jährigen Jubiläums der Errichtung des Prager Erzbistums, der geschichtliche hl. Johannes von Nepomuk; priljubljen je njegov latinski molitvenik za dijake: Deus lux, laetitia et salus mea“ itd.

Umrli so:

Od 4. do 5. junija: Lambert Lukman, zaseb. in kupec 81 l., vsled starosti. Karl Potočnik, del. 40 l., za jetiko. Jožefa Pezdíč, šiv. o. 3 m., Henrik Črne, mes. o. 6. l., davico.

Telegrafične denarne cene 9. junija.

Papirna renta 67.55 — Srebrna renta 67.90 — Zlata renta 79.60 — 1860letno državno posojilo 126.50 Bankine sketke 835 — Kreditne akcije 268.40 — London 115.90 — — Cea. kr. cekini 5.50. — 20-frankov 9.24.

Zahvala.

Za nebrojne dokaze globokega sočutja med boleznijo našega nepozabljenega družbinskega očeta, gospoda

Lambert Karel Luckmana,

za mnoga izgledna znamenja žalosti, ter izredno mnogobrojno častno udeležitev pri pogrebu ne moremo se osobito zahvaljevati prečastitum uradom, zastopništvom, društvom, zavodom, sorodnikom, prijateljem in znancem, prečastiti duhovščini, ter prvemu kranjskemu pogrebniemu zavodu gospoda Doberleta za častno ureditev, ter prosimo za to, da se naša najiskrenejša zahvala tem potom blagovoljno sprejme.

V Ljubljani, 9. junija 1879.

Žalujoči udje družbine
Luckmanove.

Matevž Schreiner,

pasar v Ljubljani na Št. Peter-skem predmestju

se priporoča p. i. cerkvenim predstojništvom, zlasti častiti duhovščini, za izdelovanje raznih monštranc, kelihov, svečnikov, škropilnikov, kadilnic, križev, zvezd za bandera, in za vsa pasarska dela sploh, pri kterih zlasti gleda na dobro pozlačevanje v ognju in na kolikor mogoče nizko ceno. (3)

Naznanilo.

Poštena vdova sprejemlje dekleta z dežele, ki se hočejo kuhati, šivati ali kaj drugega učiti, v stanovanje in na hrano.

Natančneje se izve v O. Klerrovi bukvarni pred škofijo št. 6. (2)

J. Blažnikovi nasledniki v Ljubljani.